

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercurea si Sambet'a. Fóiea una data pe seputemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fr. v. a. Pentru tieri esterne 15 f. pe unu anu séu 45 doidieceri, or 3 galbini si 3 doidieceri mon. sunatória. Se prenumera la poste c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbralala e 30 cr. de fiacare publicare. Faradepunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 84.

Brasiovu, 25. Octombrie 1861.

Anulu XXIV.

Octroi. Octroyer.

I. Multa durere de capu casiunara si mari neintelegeri adusera preste tierile nóstre acesti termini frantiosesci, carii astazi se audu in gurile tuturor, fara că ómenii se se invoiésca asupra semnificationii loru germine si practice. Amu ajunsu la atata, incat din cauza cuventului Octroyer se se incinge dispute inversiunate intre diferitele partite si intre mai multi ómeni de aceeași națiune se se arunce sementi'a urei si a urgiei de dusmani. Tocma pentru aceast'a inse dupa ce noi romani inca priimiram susu atinsii termini in limb'a nóstra, suntemu si datori a ne familiarisá pe deplinu cu ideile ce reprezinta aceiasi.

Octroi (cetesce Octroa) este unu terminu vechiu in limb'a francéscă, pe care nici francii nu prea sciu bine de unde 'lu au ei insii; intr'aceea filologii loru carii au a face fóte multu cu forme si cuvinte stricate si scalambate din limb'a latina, deducu si cuventulu Octroi dela latinesculu auctorităs, eara octroyer dela auctoriar, auctorisare, care pe romanesce aru insemná a imputeri, a dá voia, a concede (ingadui), cum si a face cuiva unu charu, o gratia, o placere, séu si a dá unu privilegiu, adica a dá unu dreptu unuia, de care se remana lipsitu altulu. Acestea aru si semnificationile sinonime ale termini'oru octroi si octroyer. Se vedemu acum semnificarea loru in viéti'a practica a popóraloru, de care ne pasa si noue, eara mai de aprópe se aflamu cum intielegu si cum folosescu chiaru francii acesti termini, pe carii apoi ei ii imprumutare la Europa tota că si pe o multime altii.

Octroi se ia la franci in cateva intielesuri si adica: 1) Octroi este unu privilegiu, carele se da unei societati negotiatoresci pe unu periodu órecare de ani si pe cateva marfi anumite, cu care se aiba numai dens'a dreptulu de a se negoziatori, eara o asemenea societate se numesce octroyée, octroata, auctorisata, privilegiata. 2) Octroi se numesce in Franti'a si acea tacsă, vama séu accisa, ce se ia mai virtosu pe la portile cetatiloru dela unele marfi, eara mai alesu dela beuturi spirituóse, dela carne, faima si alte viptualii, pe alocurea si dela lemne, cu scopu de a copri din acelui venit o parte a speselor comunale. In acestu intielesu cuventulu octroi este cunoscutu in Paris tocma din alu 14-lea seculu, si se intielege ca acelasiu tocma pentru ca este impreunatu cu ide'a unei tacse séu dari preste mesura grele, trebue se sune fóte reu in audiulu locuitorilor si cu atatu mai reu ca acestu felu de octroi apasa pe alocurea mai greu decatul insasi contributiunea tieriei; asia de si in Paris octroi aduce in lad'a comunale preste 40 milioane franci pe anu, in Strassburg aprópe la unu milionu.

In Paris se platesce octroi séu accisa 20 franci pe 1 ectolitra vadr'a mare francéscă) de vinu si 14 franci de 1 bou, din care causa seraciea din Paris este constrinsa séu a se lipsi de carne, séu a mancă la carne de calu, in locu de vinu bunu frantiosescu a bé nesce liurca rea falsificata si ruinatóre de sanatate. Eata pentruce poporul francescu celu din clasele mai de josu iti va vorbi totudeuna cu o ura si cu fiori despre octroi, fara că se aiba trebuinta de a se ocupa inca si cu o alta semnificatione politica a acelui terminu, de care inse avemu a ne ocupá noi insine atatu mai inadinsu; pentruca:

3) Octroi mai insémna si unu asiedimentu, o legă fundamentală pe care o da unulu séu unii, cu conditiune că se indatoră pe toti locuitorii cutarei tieri. De aici audimu in dilele nóstre espreziunea: constitutiune octroata. Eata inse ca tocma aci este loculu, unde avemu se ne intielegemu fóte de aprópe unii cu altii.

A dice constitutiune octroata esta a vorbi nimica, séu adica a'si contradice siesi, séu si mai curat, a se dá pe facia ca ci neva nu scie de locu ceinsémna constitutiune. Constituo, convenio, contraho, suntu sinonime. Constitutiunea unei tieri are intocma natur'a unui contractu, a unei conventiuni ce se inchieie intre doi séu mai multi insi de buna voia, cu deplina putere asupra punctelor contractului; adica constitutiunea este unu actu de dare si luare reciproca; prin urmare constitutiunea nu este aceea ce dicu latinii pollicitatio, promissio (fagaduintia), nici concesiune, pe care se tio poti retrage pe totu minutulu.

De aceea iuristii si barbatii de statu constitutionali din

dilele nóstre recunoscu, cumca o constitutiune octroata nu e nicidcum constitutiune; pentru ce contractu pote fi acela, unde una din partile contragatóre nu e intrebata de locu déca se invioiesce séu nu cu punctele coprinse in acelasiu constitutiunea unui statu séu poporu trebue se coprinda in sene temeliile tari, neclatite, nestramutate ale tuturor referintielor sociale, ale drepturilor fiacarui locuitoru in parte si ale tuturor la unu locu, scutite de orice arbitriu séu volnicia care aru veni de o parte ori de alt'a. Séu adica: constitutiunea este unu contractu public si generalu, reciprocu si nicidcum unilateralu, incheietu intre poporu séu adica intre societatea intréga si intre potestatea ecsecutiva séu gubernu. Este deci invederatu, cumca aceea ce da numai unu gubernu spre asigurarea drepturilor societatii nu se poate numi constitutiune. Ci earasi totu asia este de adeveratu, cumca aceea ce da numai o clasa séu casta că oblegatoru pentru totalitatea locuitorilor unui statu si chiaru pentru potestatea ecsecutiva (domnitoru, rege etc.), inca nu este constitutiune, ci numai o octroi.

Acesta pana aici aru si numai definitiunile generale, dupa care luandune, sémana ca neamul apropiá de o intielegere imprumuta. Este bine a ilustrá ideile generale cu exemple practice.

La prim'a vedere se pare ca déca octroi nu insémna si nu este constitutiune, apoi in adeveru orice vine octroatu din vreo parte, ómenii, societatea se respinga dela sine si se nu priimésca de locu, asia precum facu de es. ungurii in timpulu de facia.

Si totusi lumea vediú in timpurile mai vechi, catu si in secululu nostru mai multe acte constitutive octroate si — ce este mai multu, priimite de poporu. Asia hart'a séu diplom'a constitutiva a regelui Ludovici XVIII. din a. 1815 fu octroata; intra asemenea si constitutiunile Bavariei, Badenului si a Prusiei. Din contra in regatulu Württemberg, in principatele Hessen, Braunschweig, in Belgiu, Portugalia, Spania, Charta constitutionala si constitutiunea intreaga s'au intocmitu, decretatu, sanctionata pe calea invoelii facute intre representantii poporului (Dieta, Constituanta, Cortes etc.). Si totusi vedemu bine ca mai susu numitele constitutiuni octroate au intocma acea valore si dau aceloru staturi respective aceeași garantia de drepturi, pe care le dau si constitutiunile numite mai in urma, sanctionate prin invoiala reciproca.

(Va urmá.)

Votulu separatu alu consiliariloru guberniali Dunca, Alduleanu si Lazaru.

„Nu se poate negá, ca mai totu cuprinsulu pré'naltului rescriptu regescu emisu pentru conchiamarea dietei este octroatu, si ca elu sta in contradictione atatu cu legile din 1848, catu si cu cele mai de multu sustatórie constitutionale, cu atatea diplome asecuratórie si juramente intarite cu legi de statu legale; mai departe nu poate fi nici o indoiala ca prin o astufeliu de abatere dela legile nóstre constitutionale, precum s'a respicatu aceast'a in conchieét'a representatiune prin majoritatea gubernului, va produce cea mai mare indignatiune, la tóte constitutionalmente simtitórele si cugetatórele staturi si populatiuni ale patriei, fara diferintia de limba si de nationalitate si in genere in tota tiéra astufeliu, incat u prea probaveru, ca adeveratu parintestile si prea'n. intentioni ale Maiestatei Sale, a duce diferitele nationalitatati la unu viitoru mai ferice, si a intari prea'u. tronu alu dinastiei fața cu amenintatórele furtune, nu numai s'aru face desérte, ci ca noi amu merge inaintea unoru incurcaturi noue, care atitiatele inimi de departe de ale duce la unire, ci spre daun'a patriei si a intregului imperiu la mai mare intaritare, că o dovada la aceast'a servésca nu numai trecutulu deceniul, ci si esperiintiale timpuriloru celor mai aprópe, ca-ci este unu adeveru preste tota indoiél'a, ca o constitutiune noua, care se fia apta a indestuli dreptele sicuviintósele pretensiuni ale diferitelor nationalitatati din patria, si pe aceste se le impaciúesca, numai atunci poate contá la o durare staveră, déca se va aduce in consunantia cu geniulu tuturor nationalitatiloru, cu legile petriei de sute de ani si cu constitutiunea ei; in fine nu potem negá, ca dupa legile statatóre in vigóre ale tierii este chiamarea, ba datori'a regescului guberniu, a apără legile constitutionale ale patriei, si a reprezentá tocmai de atatea ori cu eredincósa prea umilita supunere asupra celor prea'n. orendeli, care dupa convingerea lui stau in contradictione cu aceste legi,

si a face atenta pe Maiestatea Sa Domnului nostru la legile patriei; dreptu aceea tienu si subscrisii ca membrii ai gubernului de a loru chiamare si datoria, a sprigini determinatiunea gubernului, incat ea este eflusulu legilor constitutionale si positive, dupa convingerea loru si dupa depusulu juramentu alu lor, si a se alatura lunga ea. Si ei suntu cu aceast'a datori si natiunei loru proprie romane, si indu ca ei trebuie se presupuna, ca nici natiunea romana nu poate posti vr'o lege octroata, care restornandu columnele fundamentale ale legilor de statu legale si pe aceste nimicindule, aru ruiná totuodata constitutional'a libertate si independentia, din contra noi suntemu da aceea convingere, ca nationalitatea nostra, subordinandu constitutionalei independentie a patriei ca celai mai inaltu bunu tote celealte interes, nu vrea nicidescu se lapede dela sene constatatoreea constitutiune si se dorésca, ca numai remasitiele ei se se intinda peste dens'a. ci ca ea se inchina neneaverului adeveru, ca legile facute pe calea constitutionala si basate pe conventiuni bilaterale, nu se potu schimbá pe alta cale, decatu numai pe calea dietei, comunu cu Maiestatea Sa Domnului nostru si in loculu loru nu se potu creá si pune in viézia alte legi noue, cugetandu la regula: Cum omnia incerta sint, dum a legi receditur.

Inse aceea parte a conclusului pre' onoratului guvern, prin care se amana publicatiunea conchiamarii dietei si asternerea consemnatiunei de numele regalistilor pana la acelu punctu, candu la aceasta reprezentatiune va urmá pre'a'n. respunsu alu Maiestatii Sale, nu ne potem alaturá din acelu motivu, pentruca noi in privint'a aceast'a neamu indreptatu odata catra Maiestatea Sa fara se si fostu asia norocosi, a capetá pre'a'n. respunsu, ce dupa nepreocupat'a opiniune a nostra se poate luá numai ca unu respunsu repulsetoriu, si servi de o adeverinta despre aceea, ca Maiestatea Sa nu doresce a se abate dela pronuntiat'a s'a vointia. Dupa umilit'a nostra parere nu ne remane dara acuma alta, decatu ca noi facundu destulu indoitei nostre obligatiuni facia cu constitutionalele legi ale patriei si cu ascultarea, ce suntemu datori catra Mai. Sa pronuntiandu, cu credintiosa umilita lealitate si sinceritate convingerea nostra, se ne intorcemu catra parintesc'a gratia a Mai. Sale si se ne rugam pente departarea mutilatiunei legilor asiguritor de constitutional'a independentia, si totuodata despre consciintia, a prestá detorintiei nostre ascultare se damu dovada prin aceea, ca noi prin modulu propusu de noi punem in lucrare porunc'a Mai. Sale.

Scurtulu cuprinsu alu pre' umiliti nostre contrapareri se baséza dara prin aceea, ca prin aceasta reclamatiune nu se desfisiotieda pasii necesari spre conchiamarea dietei, ci ca noi asternandu cerut'a consemnatiune a regalistilor spre pre'a'n. denumire, totuodata publicam conchiamarea dietei si din acelu temei, ca si diet'a insasi se aiba ocazie, pe lunga atatea contradicatore, inse totudeasuna suptu numele ei pronunciate individuale pareri, se'si pota pronunciá dorintiele sale facia cu pre'a'naltulu seu Domnitoriu.

Белградъ, 28. Окт. 1861. „Кљеж Винеји 18. Окт. 1861.

Свтъл ачестъ датъ не адъсъ „Корунк“ дп №. 216 въл артиклъ плънъ де философъ ши поесъ, фундрептатъ din Алба де жосъ ла Газета Брашовълъ*).

Ка съ не съгрѣтъ дъререя че не къпринъ, къндъ възвръщъ къ ачеи тълци автори аи пътнълъ артиклъ дп атъта штиппъ раръ ка кре се паръ а не скрие, се оквътъ атътъ де пътнъ де нои, ши де але постъре, фикътъ нъ штилъ пътнъ чедъ адевъратъ алъ Газета (каре е а Транциланіе нъ а Брашовълъ) се венимъ нъмаи декътъ ла датълъ че'лъ нъртъ ачелъ артиклъ дп фрънте.

Ziua de 18. Octombrie e o zi днесенатъ, о зи історікъ пептръ патріа постъ, къ е зиоа къндъ аж 13 ani dete Пахнер-прокізъціоне чеа фъйтъсъ, пріп кре провоќъ не попоръле ачестеи цері ши къ деосебіре не ромъні „la arme asupra rebelelor“. Въ търтърісескъ din съф'етъ, къдекъ амъ латъ пънасъ факъ опоре „Мълдіоръ din Корунк“ ши се ръспандъ ла пескарі бътені пре каріи нъї къпоскъ, ши нъ штилъ пътнъ чеи о. Пъблікъ чине свтълъ, пріп врмаре ла вълъ пътнъ, кре дикъ пътнъ атътъ нъ штие, къ „libeli sine auctore non nostri temporis sunt“ кътъ а рескъръ дикъ Траянъ лді Илінісъ, а фоотъ сингъръ датълъ кре та фундренатъ, че маи штилъ, че фелъ де консечіоне маи потъ фи лагате де ачестъ датъ атътъ де днесенатъ ши пътнъ дикъ ла ної.

*) Ера провокатъ „Газета de Брашовъ“ а репродъче артиклълъ ачеста demingitorъ; нои крекъндъ, къ нъ пе „Газета Транциланіе“ чи прі „Газета de Брашовъ“ „Kronstädter Zeitung“ прівеште ачеса провокатъ, нъ не фундренірънъ къ репродъчера лъї, къ атътъ маи пътнъ нъ, къчъ пътнъ „Корунк“ нъ репродъсе артиклъ din Газетъ, кари deckoperъ пътербъселе не'ндрептъціръ факъте ромънълъ; къндъ еатъ къ о фаче ачеста компетентълъ дп касса респектівъ.

Ped.

Декътъ се мъсътъ ши газета, ши сатира ла о парте; се фимъ пъдінтелъ серіошъ ши се фундребътъ прі „Мълдій“ се'л прі пітеле din Корунк, пептръче с'а adrecatъ la Газетъ ши нъ deadrepтълъ ла A. Северъ пріп епітола deckisъ, кре а събскріошъ ка омъ ка търізъ де карактеръ бървътъсъкъ ачелъ артиклъ, прі кре „Мълдій“ аръ вреа се'лъ комбътъ?

Тотъ пептръ ачеса нъ, пептръ кре пе ла афлатъ демпъ дпъ къ пътъ акътъ, алъ кътъ пічъ да о консултациопе, се'л конференцъ прелімініарі, кътъ фбръ челе dela 25. Апріліе ши 26. Іюніе.

Тотъ пептръ ачеса нъ, пептръ къ пе ла афлатъ демпъ алъ пътнъ пічъ дп №. 16. Септембръ де віверсітатае абсолютъ а тіпорітаті релатіве фундрештъ din комітатъ Альбі інферіоре.

Тотъ пептръ ачеса, пептръ кре пе ла лъсатъ съ ворбескъ пічъ дп кіпъ консултатівъ дп конгрегаціоне Domnilorъ — съ пе се конфінде къ Domnealorъ се'л Domniele лоръ din 17. Октомбръ.

Адекъ пептръ ачеса пептръкъ „Мълдій“ чеи din Корунк дес предуcessъ ши вріосскъ дптръ атъта прі A. Северъ, фикътъ ле є грэцъ, ръшип се'л чедъ пътнъ сфе'ль а ста фодъ къ елъ, еаръ дикъ пе отъ ачеста, атъпчъ дебъе съ се тъмъ — ашъ вреа съ зікъ фунгрозескъ — іртоznи — де елъ. —

Фіе кътъ ва фі, пе не пасъ, ши десрецълъ, ши тъма ши дпгрозіреа къ вріцъ алъ съ се спаргъ тотъ пътнай дп капълъ лоръ.

Кътъ пе а тіжлочітъ комітеле съпремъ прі ла фінітълъ дп Альгътъ ши фунчептълъ дп Септембръ а.к. въл „Окасъ“ dela рецескълъ гъверпілъ патріотікъ, дп потереа кървіа ера фундрептъцітъ се пріпъ ши фикъзъ не афірісіїлъ де бгіогътъ, се крэзъ он. пътнігъ пътнай атъпчъ, къндъ ва деменгі ачеста штіре репетітъ, ши де пош дптърітъ de mine фундралъ пресідіз алъ рецъ. гъверпілъ. Пътъ атъпчъ Німеліе се'л Мълдій din Корунк се факъ біне се'ші трагъ къдъ дптръ пічібръ.

Де філософареа ка кре се тъпчеште а тъ дпвъца съ прічепъ io пътнъ пречептърілъ, кре пе тъ штилъ дпвъца престе сістема абсолютъстві*)), къ D. коміт съпремъ пе авеадіпсь la ачеста де авторікареа гъверпілъ єтъ ді фірте тълътескъ ши фикъ маи адаогъ „се фіз дптрътътъ.“

Аі възятъ чине съ те дпвъце, чине съ те лътінезе, чине съ те факъ отъ!

Вои пе штилъ зікала ромънълъ; къ „копілълъ ка ваве тълте ромънъе ка ббріклъ петътъ,“ се'л дикъ о штилъ, пептръче вадіа-пъкатъ ашиа тълци de фундрептареа, лътінареа ши deco!вареа мяа!?

Ашиа є „тълцілъръ!“ пе крэзъ съ фі автътъ, се'л съ авеци кърацівъ — пе къцетъ — а пріндъ ши а функіде дп о осетенеа адінапе пре чинева, даръ елъ, къндъ ашъ скріош артиклълъ din Газетъ №. 76 пе тамъ фундрептатъ днъпъ крединца mea individuallъ, кре поте съ тъ фі дпшелатъ ши съ тъ дпшіеле, — прекътъ фуншіель маи тътъ крединца, — чи т'амъ латъ днъпъ date, ши фанте посітіво, кре съптъ маи пре свој de тътъ крединца ши фундоіла.

Кътъ пептръ речеререа цендарніеі, еаръ казътъ се'мі еспрімъ пе пътнай доререа ка маи освъ, даръ кіаръ ши компътіміреа, къ ваді апкътъ de въл лъкъ пе кре пе лацъ фунцелесъ, маи четірі одатъ рапортълъ тей, ши веді веді къ пе лацъ пречептътъ.

№ „тълцілъръ“ пе цендарніеі ера съ прінцъ, прі Гъітапъ etc. чи ера речервці се віпъ ла Aisidъ пътнай ка се цепъ ліпіштеа, ка адекъ, днъпъ че веді осета ши фунбъта біне пе чеи 400 de denustoї аи комінелоръ (пептръкаре скопъ — днъпъ кътъ амъ азітъ — аци фостъ фъкътъ прегътірілъ дп З осетърій) пе веді къштіга спре тръдареа ши вълзареа дрептърілъ лоръ, дикъ кътъва Гайтанъ Nikola се'л ши Ахене аръ фі автътъ кърацілъ а се апка а маи капачіта пре ачесті бітені пе дпвъца ши біне осетаці, се'л прінде'лъ дп фада осетілоръ, — цендарніеі ера азітъ азітъ — аци фостъ фъкътъ прегътірілъ дп З осетърій) пе веді

Ашиа амъ азітъ ши штилъ ної.

Еаръ, дикъ ачестеа съптъ тінчінъ ши скорпітврі, атъпчъ дебъе съ фіз адевъръ чева ка тълтъ маи съпърътъорівъ.

Къ пе аці автътъ къцетъ съ прінде'лъ, пътнай съ спъріаці се терорісаці пре інтеліцінъ, ка съ пе віпъ ла таркалъ, ши къ дінатації пе дпвъцації съ фачеді кътъ аци маи фъкътъ, ера съ зікъ съ'лышіеладі.

Зічеді къ съптеці дестялъ de біне фунформаці ши штилъ пріа біне, біnde аръ дебъі кътатъ тървърътъорілъ; ши A. фикъ штилъ къ чине а жокатъ ролъ чеа де къпетепілъ дп тървърърілъ де пътъ акътъ!

*) A. Severu az ily eljárásokról kevés jozan fogalommal birva 's nem tudva az absolut rendszer fogalom köréből kiemelkedni „Küss die Hand.“

De воіз фі четindš io дестялъ de біне пріптуре ачесте pondspí, десьсе се шъ къчівлеckъ de опóреа че mio фачеці, връндш а тъ пыне дн Фронтеа ввітогътъіорð, дмл віне съ'ml стрігш дн-сюмі „браво ! віватъ !

Даръ штіді къ ші дп прівінда ачеаста въ дпшіеладі?

Ка се тъчетъ de 1861, съ не допорочетъ ёръ за 48 неп-
тря каре същесті атътъ de фанатици.

Славедімі ве рогъ! азітаді дн ачелъ анъ дея 11. Мартіе пъпъ ла 11. Септембрэ чељ твятѣ пытеле de A. Северъ ши déкъ пъ, ші дикъ атпчі пъ, към де вреді се'мі фачеці акъм о ас-
тепеа оноре?! 'Мі паре таре ред къ пъ ве потъ прімі коміл-
тентвялъ, даръ н'амъ че фаче!

„Jól ismerjük mi mind a czélt, mind a törekvést melyek irányában ama tudosítás intézve van!“

Нофтії! боеріморѣ! афаръ къ адевърълѣ! нъ цинеу! пісіка дп
саѣ, paintre de a ne липъка дебре съ не чертъмѣ, дебре съ
не оуненеѣ квратѣ впзлѣ алтвіа пъкателе дп фацъ фѣръ врео ре-
шнепе, ашіа днпъ квтѣ кредѣ къ фачемѣ нътмай пои ротъпіл.

Че сколѣ? че tendinцъ аре ачеа кореонондинцъ? каре mi
се наре къ ва сэрпринсъ неплъкѣтъ, в'а фъкѣтъ ка съ пердецъ
тотъ кѣптилъ, ші ва кѣтріератъ пъиъ ти adѣнквѣлъ съфлетълъ.

Інотриментъ алѣ деспотістълі? Єпеалть а абсолютистълі? Єпѣ тръдѣторів ші вожнъторів de патрізъ, пілтітъ къ бапі нем-
щешті, аша е? челѣ піцінѣ ашиа амѣ дпцелесѣ къ въ еспрітації
дп каселе, фашіліеле, касіпеле ші таркале ле востре, фіеве пре-
ла пасѣ бітені фѣръ піче впѣ образз.

Съ револтеазъ тозъ съпциелъ да отъши дебъ съ третъре ка варга de мъни къндъ азъдъ ачестеа калътнъл первшопате, зикъ калътнъл первшопате, калътнъл да adinoъ скорпите ши съвчишмате спре а днегрі, дефъша, ши днгропа карактерълъ, опбреа ши тозъ теритълъ отъвълъ. Декъ пресвѣтълъ de нои атъта можичъ, пентъ че пъ черкацъ ши вои асеменеа тижлобче? Еаръ декъ адъ черкатъ ши пъ адъ реешитъ, къмъ кредедълъ че атъ decспрѣцълъ ши реиентатъ дела вои, атъ язатъ дела адъ?

Вої карі авеуї єтені про ла тóте кабінетеле, вої карії авеуї о поліціє секретъ а востръ, вої карії не ай фінієтъ фпшіве*) къ астѣфеліс de речіперацію, пептрвче пз адъчесі одатъ ла ляте ші ла ляминъ date ші фпкъ date посітіве, пептрвче пз не арътаді ціфре математиче, ка съ не рашіпътъ, ші съ пз тай авеумъ насі дѣ а таі еши ші а не шаі аръта фп ляте?

Ашеа боєріморþ; déкъ аша ны төрце, апої цинецівъ къ тоції къ танні къ пічоре de челе че де скрісе „Sürgöny“ дп №р. 238 къ виð тактѣ біне пімерітѣ ші таи біне піпъітѣ къ : „Мішакаре националітъцилорþ de лімбі діферіто dela 20. Октомьре філкоче арþ фі о тендерітате а досыші ынорþ ацітацівні стръіне. Астѣфелѣз де ацітацівні естерпе, фіккѣтѣ потѣ авé дінфлінцъ, фіккргѣ пітмаі а-свпра інстітутелорþ человрþ таліцібсе, ші формезъ ачеңе пете але тішкъреі пытмай, де каре се спаріз ші елемептеле челе таі къ-рате але дисъші тішкъреі; дисъ ачесеа че е побілѣ ші сувліте дп тішкъріле ачесте, е тотбодатъ ші патвралѣ; ші е фетвлѣ тотѣ ачелорашþ інстітуте търдеңе, каре пе дисаши пацівnea постръ чеңеа че дыші вітасе de cine, де чіпчі зеченіл філкоче о дештеп-таръ ла відмъ поэъ, ші о kondзкѣ пыпъ дп ziba де астъзі.“

Мішкареа лорѣ даръ е соръ, та չна е кѣ а постръ, ші чедѣ тълтѣ дѣкъ се опнпе дѣн афаръ, каре дпсъ потѣ ші требвѣ делътврате, къчі кѣ ачеаста не съптомѣ датор! поъ ші չпвлѣ алтвіа**).

Че съ дине мал дикою де къщете дитячките „sötét gondolat“ ду контра национална марияре, ши де челе че врѣш Младији меј съ читескъ пріптрѣ pondspile mele, пъ же потѣ зиче пимика, ед амѣ крезнатѣ къ скриѣ праа реєспикатѣ, ши еї думи имаутъ контрапріевлѣ.

Декъ прине Малділоръ le плаче a ведé до ачеле еопреоіані
сінчере ші дыкъ кіарð ші до тóтъ літера пьмаі ыж венінð рес-
бюпъторіг, къзгтъ до decipiрадіоне, аши съ фіе! mundus vult
decipi, ergo decipiatur. (Ва зрима.)

*) В. Vay ұмбің ғн тóмна апвль 1848 да Блажів пре капій тішкез-
рілорð I. B. ші A. C. күте кз 10,000 фр. ші посторі грасе, пінай съ се-
ласе де че ұнчепкесеръ. (Депутаціяне локтіорілорð din Торда мъ ұмбің
пре mine ғн 17. Десембрь 1848 кз 5000 фр. пінай се ретепк къ кастре-
ле афаръ де орашіш ші съ нъ ұнтрз се мъ ұнкортелеск престе нопте ұн-
ачелашіш). Вéм a daté 10,000 фр. префектылв Солотопк. Тотк съвскрісілгі
і с'а тръмісів воръ din маі шалте пърді ғн апвль ачеста, съ нъ тіште ұн-
кажса националъ піміка, ші үнгэрій дәпъ че воръ дөсінді тóте, ғі воръ дә-
ліка съдарілл грациօс de 600 фр. м. к. (? !?)

**) Bezi маї пе ларгъ яп „Sürgöny“ №р. читатъ „Ost шi West“ №р. 312 шi „Konkopdia“ №р. 20.

Брашіовъ, 4. Ноемвръ. За адѣптареа ревнієніи романс
пентръ література ші квітъра попорвліи ромънъ, крѣдемъ, къ с'а
адѣпнатъ din тѣтѣ пърціе впѣ пътърѣ de інтелігенціи Фбртѣ фръ-
шосъ ші токма пентръ ачеаста zisа din 4. Ноемвръ 1861 ва
Форма о пацінѣ теторавіль ті Фбртѣ твлтѣ квотъпітѣре дп історія лі-
тературы ші квітъреі попорвліи романъ.

Е меморабіль ачеастъ зи пентръ рошъпітє ші din пікітвл
ашеъзъреі фундаменталъ de фръціетате фптре рошъпіл de амве
конфесіоніле, къчі ревнівніа ачеаста е адоза панті салутаръ песте каре
се піоте трече ла Ферічіреа національ. — De azі фпколо орголівіл
ші глоріареа туттороръ рошъпілоръ челоръ дештепі ші карі съ
штіл фпльца не сине фп рецівніа чеа Ферічібрё, unde nіme ну
въпнезъ декътѣ сінгуръ пшшаі окопвлъ тісівніе чеі фпналте: de a
фпльца література ші къ ea стіма ші Ферічіреа вазі попоръ, ва
фі пентръ бърбаці ачестѣ істітутѣ, съпъ кът е пентръ фемеі ре-
внівніа lop. — Астѣзі ш'аѣ беятѣ рошъпілъ пъхарвлъ летарціе
сале, пъхарвлъ decpreмъзлі ші пъхарвлъ інтріцелоръ цеснте фп
коптрыі пъпъ фп фунд. Съ ва днче файта фп секлі, къ рошъ-
пілъ н'аѣ потятѣ скъна de амеріпцъріе скльвіеі, пъпъ кънд ну
ш'аѣ фпльцатѣ edifічівлъ конкордіеі, не каре аогтзі фп ведеш
фпазгвратѣ! Етерпъ фіь світареа ляі ші pazele ляшніеі ляі съ
ляшніеze фп тотѣ квіблъ de рошъпіл!!! Deчі съ не фпвлпшѣ
къ тоїї фрацилоръ а ажата споріреа ачестеі ревнівні къ тотѣ фе-
лівлъ de шіжлобе птіпчоce! Odать ші съ добедимъ ла ляте, къ
поі трѣтимъ! ші къ кзпощтетѣ, къ тіжлоквлъ віедеі попорълоръ е
кзітвра, е ляшніареа лоръ пріп астѣфелѣ de асоціації !!!

Ped.

Брашіовъ, 24. Октомвре 1861. (Фелізрите.) Денъ
о дпштіїндаре че пі съ дтпѣртъшеште din партеа ревліпней
фемеілорѣ рошъне се ва ѡінѣ adзанда азваъ а тетбрелорѣ ре-
хліпней дп 7/19. Ноемвре а. к. спре а съ да сокотелеле. —
Bezi пхлікареа ші дп Фбіз №. 39.

Димитъръ съ цинъ до боснска евангеликъ сербътorea репортъчни, а memorie до Лутеръ Мартонъ, ad. zisa de 31. Октомври 1517, къндъ ачеаста липсъ не пъреци боснските дела Виттенберга члене 95 de нанте de диспътъ, къде каре докладъ реформациона. Тотъ ачеастъ зи съ сербъ таи претъндидеа докторъ Лутеръ, кияръ ши до Biena.

Ni съ маі скріє din маі твлте пърші, квткъ суптъ претестъ де бвітогътъ с'арп атепінда маі твлді інші дп маі твлте комітате ші кіарп ші дп комітатбл Альбі de свс? Ка съ нз реп-
штітъ челе zice de атътса опі, трацемъ ляреа амінте a Domni-
лоръ респектіві, къ ші роштпї врівекъ де бвітогътъ не тощі а-
чеіа, карі лякъ дп коптра лецилоръ фаптічес ші дп коптра дпде-
лескії перфекте егалітці де дрептврі політіче націонале, днпъ
дпшелеозбл dinломеі din 20. Октомбрe 1860 ші а скрісօрē de
тънъ респектіві, devi dékъ ачеіа нз врэх съ фіѣ трактаті ка-
пеште бвітогътъ Фъръ респектаре de персопъ, — аноі съ'ші
трагъ шъсъреле de тішпврі дела о астѣфелі de порпіре пегіобъ
дп капталъ лоръ, ші періквлось пептръ дъпши. — Крітъ съ фіѣ
дрептвріе поіпштai шолътатеа de а'ші апъра чіпева дрептвріе коегалі фі-
кърпі кввеніе, ші пштai атвпчі ва фі біне.

Ла Хіпія пышкѣ впѣ mariapѣ пе впѣ рошъ ти шіжлоквѣ саталы, фіиндѣ къ нѣ ia ешітѣ іште din дрѣмѣ къ карѣ греѣ din-
intea кърдеї, — еарѣ ла Ҳіора пышкѣ впѣ mariapѣ пе алѣ ро-
шъ ти. Съ нѣ таі теторѣмѣ оторглѣ dela Bіngiї де жосѣ, жаде-
ката кърсia нѣ о аззірѣмѣ пѣнъ астѣзї, каре кассрѣ трісте тре-
бле съ ле диккожжарѣмѣ, дѣкѣ нѣ времѣ апархїз, пептру каре а-
вецї а респунде. —

Маїстратвлѣ de aicѣ de днпревпъ кѣ комвна есте аменін-
датѣ de есекцізпea контрізпізпей, токма ка шi маїстратвлѣ din
Сивіїш, зnde днтрѣ есекція мілітаръ пептре рѣдикареа контрі-
зпізпей.

Ліпсъ дн Брашовѣ аре лїпса комїзпа а рѣспублїка черерea ек-
секвторіорѣ.

Romanii de прїп прежврѣ , кредемѣ , къ пѣ ворѣ аштента шї
спеселе ексеќціїпеї , каре ворѣ прїві таї тѣлѣ пе чеї че п'ад
врѣтѣ съ прїтѣскъ контріевціїпеа дїтвієтъ ; шї тотѣші таї тодї
аї пасхаро

Дела Миръшѣ ші дела Олтѣ прекът ші дела Сомешѣ не со-
сіръ рефлесівні дѣрербсе да вотблѣ сепаратѣ din Клажіс, зікѣндѣ
къ елѣ арѣ фі дѣррептатѣ de a ръоткрупа къ сине ші тѣте петіді-
спіле падізпені постре, date пентрѣ есоперареа дрентблѣ політікѣ
падіоналѣ, пріп үртаре decaprбвѣ ші респінцѣ ачлашѣ ботѣ ка е-
шітѣ пытai din конвінцері indisidзані варъ нѣ падіоналі.

